

בפני: כבוד השופט מ' שטרסברג-כהן
כבוד השופט א' לוי
כבוד השופט א' גרוניס

העותרת: הקסטרדיה אינטרנציונלה דה טרה סנטה

נגד

- המשיבים: 1. ממשלת ישראל
2. ראש הממשלה - מר אריאל שרון
3. שר הבטחון - מר בנימין בן אליעזר
4. ראש המטה הכללי - מר שאול מופז

עתירה למתן צו על-תנאי וצו ביניים

תאריך הישיבה: י"ב באייר תשס"ב (24.4.02)

בשם העותרת: עו"ד חורי ראוד מועין
בשם המשיבים: עו"ד יוכי גנסי

החלטה

בשלב זה מסתמנת בין הצדדים הסכמה כדלקמן:

1. בא-כוח העותרת יגיש לבאת-כוח המשיבים רשימת מצרכי מזון שלטענת העותרת דרושים לאנשי כמורה הנמצאים במתחם. הרשימה תבדק והמצרכים יוכנסו למתחמים בהם מצויים הכמרים, על-ידי צה"ל.
 2. מאחר והיום אחר הצהריים מתקיימת פגישה נוספת בין אנשי הרשות הפלסטינית לבין נציגי צה"ל, ועל סדר היום גם דיון בעניין הוצאת הגופות, עשוי עניין זה או העניין כולו לבוא על פתורו עוד היום.
 3. באי כוח הצדדים יודיעו עוד היום אם הגיעו להבנה כאמור, ועל-פי הורעתם יוחלט על המשך הטיפול בעתירה.
- ניתנה היום, י"ב באייר תשס"ב (24.4.02).

ש ו פ ט ת ש ו פ ט

פסק-דין

השופט מ' שטרסברג-כהן:

עניינה של העתירה הוא במצב שנוצר בכנסיית המולד, בעיצומה של פעילות צבאית של צה"ל בבית לחם, מאז פרץ לחוכה ב- 1.4.02 מספר גדול של פלסטינים חמושים (כ-200 איש) שהתבצרו בה והם נמצאים בה עד היום. אותה שעה נמצאו בכנסייה אנשי כמורה שחלקם נשאר בה עד היום וחלקם יצאו מתוכה. ראשי העתירה עניינם בדרישה לאספקת מזון, מים, תרופות ומצרכים חיוניים אחרים לאנשי הכמורה הנמצאים בכנסייה, חיבור המתחם למים ולחשמל, הכנסת דופא למתחם על מנת לבדוק את הנמצאים בו ומתן אפשרות להוצאות שתי גופות הנמצאות במתחם.

העתירה הוגשה על-ידי הבעלים והמחזיקה של המתחם, שהיא הקסטרדיה אינטרנציונלה דה טרה סנטה. מחמת שהעתירה הוגשה אתמול והדיון נקבע להיום, לא הספיקו המשיבים להכין תשובתם בכתב ובאת כוחם העלתה טיעוניה בפניו בעל-פה. לדבריה, מתקיימים כרגע מנעים בין נציגי צה"ל לבין נציגי הרשות הפלסטינית למציאת דרך לחיסול הפרשה על-ידי הסכמה בדבר הטיפול בפלסטינים החמושים הנמצאים בכנסייה, באופן שיאפשר להוציאם מתוכה.

לטענתה, מהווה העתירה שימוש לרעה בהליכי משפט במהלך משא-ומתן צבאי-מדיני, במגמה להשפיע עליו.

די בכך שכרגע מצוי הנושא במנעים שתכליתם להגיע להסדר, על מנת שבית המשפט לא יתערב במהלך המתנהל בעיצומה של פעולה מבצעית, מה עוד, שכפי שהובהר על-ידי המשיבים עושה צה"ל כל שדרוש לטפל באנשי הכמורה ברגישות ובצורה הומאנית.

עם זאת מוצאת אני לייחר מילים לגופם של דברים.

אין חולק בדבר קדושתו של המקום לעולם הנוצרי. מדינת ישראל שוקדת בהתמדה, ולא פעם תוך קשיים ניכרים, לשמור על המקומות הקדושים של כל הדתות הנמצאים בשטחה, תוך הבטחת גישה חופשית אליהם. הסיטואציה לתוכו נקלעה, היא פרי נסיבות בלתי רגילות. קבוצת פלסטינים מזוינים פלשו לשטח הקדוש לנצרות והם מתבצרים בו. הם התמקמו בבזיליקה שהיא ליבה הקדוש של הכנסייה ומחזיקים שם כסוגי נשק שונים. אנשי הכמורה שבכנסייה מכוונים בשלושה מתחמים קטנים ונפרדים ממחם הבזיליקה. כיום מונים הם 31 אנשים, מתוכם 27 נזירים, 4 נזירות, מהם 4 אורתודוקסים, 3 ארמנים והשאר פרנציסקנים.

במהלך כל התקופה בה נמצא צה"ל במקום, מוגשת לאנשי הכמורה, על-ידי כוחות צה"ל הנמצאים מחוץ למתחם, כל עזרה המתבקשת על ידם. כך ניתן סיוע לפינוי כל מי שרצה להתפנות, כשעוד בה יצאו מן הכנסייה 17 מתוך 48 אנשי כמורה. כן הוכנסו מזון ומים מינורליים לאנשי הכמורה ככל שביקשו. כמו כן, טופלו פצועים ופוננו לבתי חולים ככל שנדרש. כך גם הועברו תרופות, לפי מרשמים שנמסרו על-ידי אנשי כמורה לכוחות צה"ל, כשכל העת מתקיים קשר ביניהם. אכן, נותקו המים והחשמל למתחם, אלא שלפי הטענה, נעשה הדבר על מנת לשמש לחץ על הפלסטינים החמושים (על נושא זה עצמו מתנהלים כיום המגעים). עוד מסתבר, כי לבד מן המים המינורליים שהועברו ושמוכנים להעביר עוד כפי שדרוש, קיימת במתחם באר ממנה נשאבים מים, והחשמל אף הוא פועל, ייתכן שעל-ידי גנרטור. על כל פנים, לבד מן האמור לראשונה בעתירה, לא הופנו בנושאים הנ"ל תלונות לצה"ל מצד אנשי הכמורה. בדיון הוסכם בין הצדדים שבא-כוח העותרת יגיש לבא-כוח המשיבים רשימת מצרכי מזון ודרושים לאנשי הכמורה והמצרכים יוכנסו למתחמים בהם מצויים הכמרים, על-ידי כוחות צה"ל. בכך ניתן לראות עניין זה כמוסדר.

בא-כוח העותרת כינה בעתירתו את הפולשים כ"פלשתינים מבוהלים ומפוחדים ונכנסו והתבצרו במתחם". מסתבר, שמדובר בלמעלה ממאתיים פלסטינים חמושים, ביניהם מבוקשים כבדים המעורבים בפעולות טרור קשות בישראל. עוד התייחס הוא אל אנשי הכמורה כאל "נצורים", בעוד שבמהלך טיעונו בעל-פה הסכים הוא לטענת המשיבים, כי הם 'כולים' לצאת מן הכנסייה ככל עת. לשאלת בית המשפט מדוע אין הם יוצאים, השיב, כי הסיבה לכך היא תחושת החובה לשמור על הכנסייה. אשר להוצאת הגופות, שמענו מפי באת-כוח המשיבים, כי מדובר בשתי גופות של חמושים שנהרגו בחילופי ירי ואין ידיעה היכן הן נמצאות. על כל פנים, אין הן נמצאות במתחם בו נמצאים אנשי הכמורה וקיים חשש שהן ממולכדות. גם נושא זה הוא חלק מן המשא-ומתן המתנהל בעת הזו.

מאחר ולא נתקבלה הודעה על תוצאות המגעים בין הצדדים בישיבה שאמורה הייתה להתחיל בשעה 16:00, אין אנו מוצאים להשהות את פסק דינו. אנו מוצאים להעיר, כי אם לא יסתייע לסיים את המגעים בהצלחה, ראוי שהמשיבים ישקלו בחיוב מציאת פתרון הולם לנושא הוצאת הגופות מן המתחם ללא ידיות ובמונות מכל הסדר אחר.

לאור האמור נדחת העתירה.

יש להעביר העתק פסק דין זה לעותרים בכג"ץ 3451/02 המתבקשים להודיע לבית המשפט עד מחר בשעה 8:30 בבוקר אם לאור פסק דין זה, עומדים הם על העתירה.

ניתן היום, י"ב באייר תשס"ב (24.4.02).

ש ו פ ט ש ו פ ט ש ו פ ט